

Sygn. akt VI U 484/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSR Maria Sałacińska

Protokolant: starszy protokolant sądowy Lena Fremmel

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2018 r. w Warszawie na rozprawie
sprawy W. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W.

przy udziale Centrum (...) Polskiej Akademii Nauk w W.

o jednorazowe odszkodowanie

na skutek odwołania W. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 9 listopada 2016 r., znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia z dnia 9 listopada 2016 r.,
znak: (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu W. H. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku
przy pracy z dnia 20 lipca 2016 r. w wysokości 5% stałego uszczerbku na zdrowiu.

Sygn. akt VI U 484/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 09.11.2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił W. H. prawa do jednorazowego
odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z 20.07.2016 r. W uzasadnieniu wskazał, że w złożonym do ZUS protokole
nr (...)r. Centrum (...) nie uznało zdarzenia za wypadek przy pracy.

(decyzja z 09.11.2016 r. – akta organu rentowego)

Od powyższej decyzji W. H. wniósł odwołanie wnosząc o przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania. W
uzasadnieniu wskazał, że uraz którego doznał 20.07.2016 r. powstał w wyniku wykonywania obowiązków służbowych
i miał związek z odbiciem na czytniku umieszczonym na wysokości około 190 cm. Odwołujący musiał podnieść wysoko
rękę i w trakcie tej czynności doznał urazu stawu barkowego.

(odwołanie – k. 1-1 verte)

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania z powodów wskazanych w uzasadnieniu decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 2)

W toku postępowania Sąd zawiadomił zainteresowanego Centrum (...) Polskiej Akademii Nauk w W. o toczącym się postępowaniu.

(postanowienie z 20.03.2017 r. – k. 4)

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 20.07.2016 r. odwołujący W. H. stawiał się w pracy na godzinę 15.30. Pracował w budynku Centrum (...) Polskiej Akademii Nauk w W. jako portier. Do obowiązków odwołującego należało wydawanie kluczy, robienie obchodu budynku w nocy oraz odbijanie na czytnikach umieszczonych 190 cm.

Około godziny 24.00 zgodnie z obowiązkiem wykonywał obchód budynku. Będąc na korytarzu na parterze podniósł prawą rękę z kartą magnetyczną do czytnika wiszącego na ścianie na wysokości 190 cm. Poczul dotkliwy ból w okolicy prawego barku. Kartę odbił lewą ręką i kontynuował obchód. Do końca zmiany wykonywał czynności. Następnego dnia udał się wraz z synem co (...) Publicznego Szpitala (...) w O..

(protokół nr (...) r. – akta organu rentowego; zeznania odwołującego W. H. na rozprawie z 19.07.2017 r. – protokół rozprawy od 00:02:40 do 00:11:16; zeznania świadka L. R. na rozprawie z 16.02.2018 r. – protokół rozprawy od 00:02:17 do 00:10:59)

Po urazie w Szpitalu stwierdzono zwichnięcie prawego stawu ramiennego, wykonano nastawienie zwichnięcia oraz zaopatrzenie opatrunkiem gipsowym, który odwołujący później zmienił we własnym zakresie na ortezę.

Oba stawy barkowe prawidłowe w zakresie ruchomości, ruchy prawego stawu barkowego są bolesne, brak niedowładów i zaburzeń czucia prawej kończyny górnej. Z powodu przebytego urazu doszło do powstania dolegliwości bólowych z powodu uszkodzenia tkanek miękkich stawu, nasilenia zmian zwyrodnieniowych. Oznacza to 5% stały uszczerbek na zdrowiu.

Odwołujący przed zdarzeniem nie cierpiał na przewlekłą niestabilność stawu lub nawykowe zwichnięcie. Czynność wykonywana przez powoda 20.07.2016 r. była czynnością wykonywaną każdego dnia w pracy i ruch wykonywany przez powoda był typowy i wcześniej powtarzany.

(opinia biegłego ortopedy-traumatologa K. K. z 19.03.2018 r. – k.38-38 verte; uzupełniająca opinia biegłego ortopedy-traumatologa K. K. z 05.07.2018 r. – k.59; uzupełniająca opinia biegłego ortopedy-traumatologa K. K. z 20.09.2018 r. – k. 77)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie protokołu nr (...) r. z akt organu rentowego, zeznań odwołującego W. H. oraz świadka L. R., którym dał wiarę co do okoliczności zdarzenia z 20.07.2016 r. Sąd nie znalazł żadnych okoliczności, które przemawiałyby za ograniczoną wiarygodnością zeznań ubezpieczonego. Relacje przedstawione przed Sądem pokrywają się z protokołem ustalenia okoliczności wypadku, a ponadto są logiczne i spójne.

Sąd ponadto w toku postępowania oparł się na opinii głównej i dwóch opiniach uzupełniających biegłego lekarza ortopedy-traumatologa K. K.. W ocenie Sądu wszystkie opinie sporządzone przez tego biegłego są spójne i logiczne, a także w pełni ustosunkowują się do uwag wyrażonych przez organ rentowy. Ponadto Sąd miał na uwadze, że do ostatniej opinii ani odwołujący ani organ rentowy nie zgłaszali uwag. Strony ponadto nie wniosowały o uzupełnienie materiału dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie W. H. zasługiwało na uwzględnienie.

„R. dowodzenia w procesie cywilnym (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.) zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne. Zasada ta znajduje zastosowanie również w sprawach z zakresu ubezpieczeń

społecznych, których przedmiotem są odwołania ubezpieczonych od decyzji organów rentowych.” III AUa 1644/11-wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 7 lutego 2012r. LEX nr 1120469

Organ rentowy nie kwestionował, że odwołujący się uległ wypadkowi w miejscu pracy i podczas wykonywania czynności pracowniczych, nie kwestionował związku zdarzenia z pracą. Podnosił, że zdarzenie nie zostało wywołane przyczyną zewnętrzną.

Podstawą odmowy wypłaty ubezpieczonemu świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego było stwierdzenie dokonane przez organ rentowy wedle którego zdarzenie z dnia 28 września 2016 r. nie mogło zostać uznane za wypadek przy pracy z uwagi na to, że nie zostało spowodowane przez przyczynę zewnętrzną.

Problematykę wypadku przy pracy reguluje ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U.2015.1242 j.t.).

Zgodnie z art. 3 ust. 1 w/w ustawy za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy, a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy. Z powyższego wynika, iż wypadkiem przy pracy jest zdarzenie nagle, wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć i pozostające w związku rzeczowym, czasowym i miejscowym z pracą. Aby uznać zdarzenie za wypadek przy pracy muszą wystąpić wskazane powyżej przesłanki.

Zdarzenie nagle charakteryzuje się zaskoczeniem pracownika. Jest czymś nieprzewidywalnym, nieoczekiwanym, raptownym. W orzecznictwie uznaje się, iż trwa ono nie dłużej niż jedna dniówka robocza (vide wyrok SN z dnia 5 października 2012 r., sygnatura I UK 197/12LEX nr 1303225). Zewnętrzna przyczyna zdarzenia nie może pochodzić z organizmu pracownika dotkniętego zdarzeniem i musi być źródłem urazu lub śmierci. Nie musi być to wyłącznie jedna przyczyna, lecz również mogą to być przyczyny złożone, a więc zawierające połączenie czynnika zewnętrznego z czynnikami istniejącymi już w organizmie pracownika. Sama praca nie może stanowić zewnętrznej przyczyny w rozumieniu definicji wypadku przy pracy. Może nią być dopiero określona nadzwyczajna sytuacja związana z tą pracą, która staje się współdziałającą przyczyną zewnętrzną (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2014 r., sygnatura I PK 185/13 LEX nr 1646046). Przez uraz rozumie się uraz fizyczny oraz psychiczny. Pojęcie „związku” również definiuje ustawodawca mówiąc o tym, że jest to sytuacja, w której zdarzenie to następuje podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności czy poleceń, podczas lub w związku z wykonywaniem czynności na rzecz pracodawcy nawet bez polecenia, w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy, w drodze między siedzibą pracodawcy, a miejscem wykonywania obowiązków wynikającego ze stosunku pracy.

Zgodnie z treścią przepisu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorobach zawodowych(tj. Dz. U.2009 r., Nr 167, poz.1322 z późn. zm.) za wypadek przy pracy uważa się m. in. nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą podczas wykonywania zwykłych czynności związanych z pracą. Bezspornym w sprawie było to, że ubezpieczony w dniu 20 lipca 2016 r wykonywał czynności pracownicze jako portier. Do jego obowiązków należało robienie obchodu budynku i przykładanie w określonych miejscach karty magnetycznej do czytnika tzw. „odbijanie”.

W świetle ustalonego stanu faktycznego należy uznać, iż zdarzenie z dnia 28 września 2016 spełniało przymiot nagłości (por. wyrok SN z dnia 30 czerwca 1999r., sygn. akt II UKN 24/99, OSNP 2000/18/697). Jednakże, aby je uznać za wypadek przy pracy, oprócz nagłości musi zaistnieć także kolejna przesłanka. Mianowicie zdarzenie powodujące śmierć lub uraz musi zostać wywołane przyczyną zewnętrzną. Należy bowiem zauważyć, że nie jest wypadkiem przy pracy takie zdarzenie, które doprowadziłoby np. do śmierci na skutek wewnętrznych właściwości ustroju człowieka, będących objawem samoistnego rozwoju schorzenia, które w pewnym momencie, niezależnie od wykonywanej pracy, i tak doprowadziłoby do zahamowania funkcjonowania ustroju (zob. wyrok SN z dnia 12 stycznia 2000r. II UKN 305/99, OSNP 2001/10/354). Natomiast powszechnie się przyjmuje, że wystarczającym dla uznania, iż wypadek

został wywołany przez przyczynę zewnętrzną jest ustalenie, że do zespołu przyczyn rozstrzygających o szkodliwym skutku należała również przyczyna zewnętrzna, bez której wypadek nie nastąpiłby. Konkludując - zdarzenie może być uznane za wypadek przy pracy wtedy, gdy wyłącznie wywołane zostało przyczyną zewnętrzną, albo gdyby przyczyna zewnętrzna doprowadziła do rozwoju schorzeń samoistnych, do którego to rozwoju nie doszłoby, gdyby nie jej zaistnienie.

Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecnictwem sądów powszechnych jak i Sądu Najwyższego, które Sąd orzekający w tej sprawie podziela w całej rozciągłości, zewnętrzną przyczyną wypadku przy pracy może być każdy czynnik wychodzący spoza organizmu ubezpieczonego, który jest zdolny w danym stanie faktycznym wywołać szkodliwe skutki - prowadzące do wypadku. Powyższe oznacza, że jako zewnętrzną przyczynę uznaje się każde zdarzenie spowodowane czynnikiem zewnętrznym - który w świetle przepisów ustawy nie musi być czynnikiem wyłącznym. Brak wyłączności przy ocenie czynnika zewnętrznego jako sprawczego warunku zdarzenia prowadzi konsekwentnie do wniosku, iż za zewnętrzną przyczynę uznawana jest każda współ-przyczyna mogąca doprowadzić do zdarzenia, pod warunkiem, że istnieje poza organizmem ubezpieczonego i pozostaje w związku z wykonywaniem pracy zawodowej /porównaj uchwałę SN z dnia 11 lutego 1963 roku III UZP 1/68, OSNCP 1968 7-8 poz. 140, wyrok SN z dnia 24 października 1978 roku III URN 26/78, OSNCP 1979, z. 6, późn. 128, wyrok SN z dnia 3 kwietnia 1984 roku, II PRN 2/84, OSPiKA 1985 Nr 4, wyrok SN z dnia 25 października 1994 roku, II URN 38/94m OSNAPiUS 1995 Nr 4, poz. 52 oraz wyrok z dnia 18.08.1999 II UKN 87/99, OSNP 2000/20/760/.

Podkreślić należy, że dla oceny zewnętrznej przyczyny zdarzenia, zasadniczą rolę odegrała uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1963 r., III PO 15/62 (OSNCP 1963 nr 10, poz. 215), w której stwierdzono, że przyczyną sprawczo-zewnętrzną zdarzenia może być każdy czynnik zewnętrzny (tzn. taki, który nie wynika z wewnętrznych właściwości człowieka) zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki. W tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, maszyna, siły przyrody, ale także praca i czynności samego poszkodowanego (np. potknięcie się, niefortunny odruch).

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości Sądu, że do wypadku doszło na skutek nieszczęśliwego wypadku ruchu ciała podczas wykonywania pracy i urazu. Zeznania ubezpieczonego, które pokrywają się z protokołem wypadkowym, pozwalają na przyjęcie, że przyczyną zdarzenia była przyczyna zewnętrzna – wykonanie określonego ruchu ciała podczas wykonywania pracy polegającego na odbiciu karty magnetycznej na czytniku umieszczonym na wysokości 190 cm. Jak wynika z ustaleń Sądu pomimo, że odwołujący około 17 lat temu miał dolegliwości związane z prawym barkiem, to w przypadku zdarzenia z 20 lipca 2016 roku poprzednie schorzenia nie miały wpływu na powstały uraz. Zgodnie z opinią biegłego ortopedy-traumatologa, jeśli przyczyna urazu powstałego 20 lipca 2016 roku byłaby związana z urazem 17 lat temu to po drugim zwichnięciu niestabilność stawu barkowego byłaby jeszcze większa. Taka sytuacja nie miała miejsca. Reasumując wyłączną przyczyną wypadku przy pracy była przyczyna zewnętrzna polegająca na ruchu prawą ręką W. H. w celu odbicia kartą.

Zgodnie z art. 11 w związku z art. 16 ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie.

Sąd uznał zatem, że w niniejszej sprawie zdarzenie było nagłe, wywołała je przyczyna zewnętrzna, odwołujący uległ urazowi, a zdarzenie nastąpiło podczas wykonywania pracy. Okoliczności te wystarczą do uznania, że spełnione są warunki z art. 3 ust. 1 ustawy wypadkowej. W wyniku urazu, doszło do zwichnięcia prawego barku w wyniku którego nasiliły się dolegliwości bólowe oraz powstała niestabilność w stawie. Wskutek tego zdarzenia W. H. doznał 5 % stałego uszczerbku na zdrowiu według punktu 104 załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. (poz. 1974).